"Радиотелефон байланысында пайдаланылатын ағылшын тілін меңгеру деңгейін айқындауға арналған тест қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2013 жылғы 25 қыркүйектегі № 748 бұйрығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы

Қазақстан Республикасы Көлік министрінің 2025 жылғы 16 шілдедегі № 220 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2025 жылғы 21 шілдеде № 36485 болып тіркелді

БҰЙЫРАМЫН:

1. "Радиотелефон байланысында пайдаланылатын ағылшын тілін меңгеру деңгейін айқындауға арналған тест қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2013 жылғы 25 қыркүйектегі № 748 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8783 болып тіркелген) мынадай өзгеріс енгізілсін:

кіріспе мынадай редакцияда жазылсын:

"Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 14-бабы 1-тармағының 15-1) тармақшасына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:";

көрсетілген бұйрықпен бекітілген Радиотелефон байланысында пайдаланылатын ағылшын тілін меңгеру деңгейін айқындауға арналған тест қағидаларында:

7-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"7. Ағылшын тілін меңгеру деңгейін бағалау (тестілеу) "Авиациялық персоналға куәлік беру" Халықаралық азаматтық авиация конвенциясына 1-қосымшаның Халықаралық стандартының (1.2.9.4-бөлім, 1-тарау) 1-үстемесінде және "А" толықтыруында баяндалған, радиотелефон байланысында қолданылатын ағылшын тілін меңгеруге қойылатын талаптарға сәйкес жүргізіледі. Тестілеу нәтижелері бойынша тиісті Куәлікке арнайы белгісі енгізіледі.

Тілді меңгеру деңгейінің шкаласы осы Қағидалардың 1-қосымшасында келтірілген. ";

9-тармақ алып тасталсын;

10-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"10. ИКАО-ның тілдік білімін бағалау шкаласы бойынша жалпы және авиациялық ағылшын тілін меңгеру деңгейі туралы арнайы белгі алу мақсатында Қазақстан Республикасының Азаматтық авиация саласындағы уәкілетті ұйымы (бұдан әрі – уәкілетті ұйым) мақұлдаған тестті (тестілеу жүйесін) таңдауды кандидат дербес айқындайды.";

22-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"22. Сертификатта міндетті түрде ИКАО шкаласының әрбір бағаланатын элементі бойынша нәтижелер, қорытынды нәтиже, тестілеуді өткізу күні, сертификат нөмірі, фото мен жеке деректері көрсетіледі.";

29-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"29. Рейтерлер (бағалаушылар) және емтихан алушылар (тест алушылар) тестіленушілердің (үміткерлердің) жақын туыстары болмауға тиіс.";

31-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"31. Емтихан алушыны (тест алушыны) рейтер (бағалаушы) ретінде пайдалануға рұқсат етіледі, бұл Нұсқауда міндетті түрде көрсетіледі. Бұл ретте маман емтихан алушыларға да (тест алушыларға), рейтерлерге де (бағалаушыларға) қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес емтихан алушы-рейтер деп аталады.

Бағалау жүргізу процесінде емтихан алушы (тест алушыны) бір кандидат үшін рейтер (бағалаушы) функцияларын жүзеге асырмайды.";

36-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"36. Тестілеу электрондық ақпарат жеткізгіштерде цифрлық форматта тестілеу жүйесінің талаптарына сәйкес жазылады.";

42-тармақ алып тасталсын;

60-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"60. Апелляция оны тіркеген сәттен бастап 10 жұмыс күнінен аспайтын мерзімде қарастырылады.";

63-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"63. Апелляция нәтижесі тестіленушіге (үміткерге) тестілеу жүйесінің рәсімдеріне сәйкес беріледі.";

81-тармақ алып тасталсын;

осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес 1-қосымшамен толықтырылсын.

2. Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің Азаматтық авиация комитеті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Көлік вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Көлік министрі *Н. Сауранбаев*

Қазақстан Республикасының
Көлік министрі
2025 жылғы 16 шілдедегі
№ 220 бұйрығына
1-қосымша
Радиотелефон байланысында
қолданылатын ағылшын тілін
меңгеру деңгейін анықтауға
арналған тестілеу қағидаларына
1-қосымша
Нысаны

Тілді меңгеру деңгейін бағалау шкаласы

1. Кәсіби, жоғары және жұмыс деңгейлері

Деңгей	**Айтылуыдиалект және / немесе екпін авиациялық қауымдастық үшін түсінікті**	**Конструкция тиісті грамматикалық құрылымдармен сөйлемдердің құрылымы белгілі бір тапсырмаға сәйкес келетін лингвистикалық функциялармен анықталады**	**Сөздік қоры**	**Еркін сөйлеу**	**Түсіну**	**Байланыс**
Кәсіби деңгей 6	Айтылу, екпін, ритм және интонация, ана тілінің немесе аймақтық ерекшеліктердің ықтимал әсеріне қарамастан, түсінуге ешқашан кедергі болмайды	Негізгі және күрделі грамматикалық құрылымдармен сөйлемдердің құрылымы үнемі сақталады	Сөздік қоры және оны дұрыс пайдалану таныс және бейтаныс тақырыптардың кең ауқымында тиімді қарым-қатынас жасау үшін жеткілікті. Сөздік қоры идиоматикалық, нюанстарға бай және стилистикалық тұрғыдан боялған	Ұзақ уақыт бойы табиғи және қиындықсыз сөйлей алады. Сөйлеуді стилистикалық жағынан әртараптандырады, мысалы, жеке сәттерді атап өту үшін. Сөйлеудің құрылымдық элементтерімен байламдарын дұрыс және оңай қолданады	Барлық дерлік жағдайларда, соның ішінде лингвистикалық және мәдени ерекшеліктері сенімді түсіну	Барлық жағдайларда оңай байланысады. Ауызша белгілер мен сөйлеу емес белгілерді қабылдайды және оларға тиісті түрде жауап береді
					Жалпы, нақты және	

Жетілдірілген деңгей 5	Айтылу, екпін, ритм және интонация, ана тілінің немесе аймақтық ерекшеліктердің әсеріне қарамастан, түсінуге сирек кедергі келтіреді	Негізгі грамматикалық құрылымдармен сөйлемдердің құрылымы үнемі сақталады. Күрделі конструкцияларды қолдануға тырысу, бірақ кейде мағынаны бұрмалайтын қателіктермен	Сөздік қоры және оны дұрыс пайдалану жалпы, нақты және жұмысқа байланысты тақырыптар бойынша тиімді қарым-қатынас жасау үшін жеткілікті. Парафразалар сенімді және дұрыс қолданылады. Сөздік қоры кейде идиоматикалық болып табылады	Белгілі тақырыптар бойынша ұзақ уақыт бойы салыстырмалы түрде оңай сөйлей алады, бірақ сөйлеуді стилистикалық жағынан әртараптандырмауы мүмкін. Дұрыс құрылымдық элементтермен байламдарды қолдана алады	жұмысқа байланысты тақырыптарды дәл түсіну және сөйлеушінің лингвистикалық немесе ситуациялық қиындықтары болған кезде немесе оқиғалардың күтпеген бұрылысы кезінде толық түсіну. Әр түрлі сөйлеу вариацияларын (диалект және/немесе екпін) немесе стилистикалық деңгейлерді қабылдауға қабілетті	Дереу, тиісті және ақпараттық жауап береді. "Сөйлеуші – тыңдаушы" диалогын тиімді қолдайды
Жұмыс деңгейі 4	Ана тілі немесе аймақтық ерекшеліктер айтылуына, екпінге, ритмге және интонацияға әсер етеді, бірақ кейбір жағдайларда ғана түсінуге кедергі келтіреді	Негізгі грамматикалық құрылымдармен сөйлемдердің құрылымы шебер және әдетте саналы түрде қолданылады. Қателіктер, әсіресе ерекше немесе күтпеген жағдайларда болуы мүмкін, бірақ олар	Сөздік қоры және оны дұрыс пайдалану, әдетте, жалпы, нақты және жұмысқа байланысты тақырыптар бойынша тиімді қарым-қатынас жасау үшін жеткілікті. Ерекше немесе күтпеген жағдайларда жеткілікті сөздік қоры болмаған кезде	Сөйлесуді белгілі бір уақыт ішінде тиісті қарқынмен қолдайды. Кейде стандартты бұрылыстарды немесе жатталған тілдік мөртабандарды қолданудан еркін алмасуға көшу кезінде еркін сөйлеу бұзылады, бірақ бұл тиімді қарым-қатынасқа кедергі болмайды. Шектеулі көлемде ол эмфатикалық элементтер	Негізінен, акцент немесе вариация халықаралық пайдаланушылар қауымдастығы үшін жеткілікті түсінікті болған кезде жалпы, нақты және жұмысқа байланысты тақырыптарды дұрыс түсіну. Егер сөйлеушінің лингвистикалық немесе ситуациялық қиындықтары болса немесе оқиғалардың күтпеген бұрылысы	Ол әдетте дереу, тиісті және ақпараттық жауап береді. Оқиғалардың күтпеген бұрылысында да алмасуды бастайды және қолдайды. Тексеру, растау немесе нақтылау арқылы анық түсінбеушілік

		мағынасына сирек әсер етеді	парафразалар және қолданылуы мүмкін	мен байламдарды қолдана алады. "Паразиттік сөздер" түсінуге кедергі келтірмейді	болса мағынасы онша түсінікті болмауы немесе нақтылауды қажет етуі мүмкін	ті дұрыс жояды

2. Жұмыс деңгейінен төмен деңгей, бастапқы деңгей және бастапқы деңгейден төмен деңгей

Деңгей	**Айтылуы диалект және / немесе екпін авиациялық қауымдастық үшін түсінікті**	**Конструкция тиісті грамматикалық құрылымдармен сөйлемдердің құрылымы белгілі бір тапсырмаға сәйкес келетін лингвистикалық функциялармен анықталады**	**Сөздік қоры**	**Еркін сөйлеу**	**Түсіну**	**Байланыс**
Жұмысшы деңгейінен төмен 3	Ана тілін немесе аймақтық ерекшеліктер айтылуына, екпінге, ритмге және интонацияға әсер етеді және көбінесе түсінуге кедергі келтіреді	Болжамды жағдайларда сөйлемдердің негізгі грамматикалық құрылымдарымен құрылымы әрдайым сақтала бермейді. Қателіктер көбінесе мағынаға әсер етеді	Сөздік қоры және оны дұрыс қолдану көбінесе жалпы, нақты немесе жұмысқа байланысты тақырыптар бойынша сөйлесу үшін жеткілікті, бірақ сөздік қоры шектеулі және сөздер жиі дұрыс таңдалмайды. Көбінесе сөздердің жеткілікті қоры болмаған жағдайда парафразалар	Белгілі бір уақыт бойы сөйлесуді қолдайды, бірақ көбінесе сөз тіркестерін қате құрастырады және ұзақ кідіртеді. Тілді түсінудің сенімсіздігі немесе баяулауы тиімді қарым қатынасқа кедергі келтіруі мүмкін. "Паразиттік сөздер" кейде түсінуге	Көбінесе, акцент немесе вариация халықаралық пайдаланушылар қауымдастығы үшін жеткілікті түсінікті болған кезде жалпы, нақты және жұмысқа байланысты тақырыптарды дұрыс түсіну. Лингвистикалық немесе ситуациялық ерекшеліктерді түсінбеу жағдайлары немесе оқиғалардың күтпеген	Кейде ол дереу, тиісті және ақпараттылықпен жауап береді. Таныс тақырыптармен болжамды жағдайларда алмасуды оңай бастауға және қолдай алады. Жалпы оқиғалардың күтпеген бұрылысы кезінде

			ды дұрыс қолдану мүмкін емес	кедергі келтіреді.	бұрылысы жағдайында болуы мүмкін .	қанағаттанарлықсыз жұмыс
Бастапқы деңгей 2	Ана тілін немесе аймақтық ерекшеліктер айтылуына, екпінге, ритмге және интонацияға қатты әсер етеді және әдетте түсінуге кедергі келтіреді	Кейбір қарапайым жатталған грамматикалық конструкциялар мен сөйлем формаларының шектеулі сақталуы ғана көрсетіледі	Сөздік қоры шектеулі және тек жеке сөздер мен жатталған сөз тіркестерін қамтиды	Өте қысқа, жатталған сөз тіркестерін жиі кідіріспен айта алады және аз таныс сөздерді таңдау және артикуляциялау кезінде " паразиттік сөздерді" түсінуге кедергі келтіреді	Жеке және жатталған сөз тіркестерін мұқият және баяу айтылған кезде түсіну	Реакция баяу және жиі жеткіліксіз. Байланыс қарапайым ақпаратпен бөлісумен шектеледі
Бастапқы төмен деңгей 1	Бастапқы деңгейден төмен білім	Бастапқы деңгейден төмен білім	Бастапқы деңгейден төмен білім	Бастапқы деңгейден төмен білім	Бастапқы деңгейден төмен білім	Бастапқы деңгейден төмен білім

Ескерту. Жұмыс деңгейі (4-деңгей) радиотелефон байланысы үшін тілді меңгерудің ең төменгі талап етілетін деңгейін білдіреді. 1-3 деңгейлер сәйкесінше ИКАО-ның тілдерді меңгеру талаптарынан төмен деңгейді сипаттайтын бастауыш, бастауыш және жұмысшы деңгейінен төмен тілдерді білуді білдіреді. 5 және 6 деңгейлер талап етілетін минималды стандарттан жоғары жетілдірілген және кәсіби деңгейлерді сипаттайды. Жалпы, бұл шкала ИКАО-ның жұмыс деңгейіне (4-деңгей) үміткерлерді дайындау және тексеру үшін нұсқаулық ретінде қызмет етеді.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК